

ה"ת 11848/10/14 - המועצה לייצור ולשיווק דבש נגד תמיר אזלה

בית משפט השלום בפתח תקווה

ה"ת 11848-10-14 המועצה לייצור ולשיווק דבש נ' אזלה
תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת מרב גרינברג
המבקשת
נגד
המשיב
תמיר אזלה
על ידי ב"כ עו"ד יצחק איתן

החלטה

מונחת לפני בקשה למתן הוראות בתפוס מכח סעיף 30(ב) לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 (להלן: "חוק הפיקוח" או "החוק"), שהוגשה ע"י המבקשת, המועצה לייצור ושיווק דבש, ביום 5.10.14, להתיר מכירת התפוס-41 כוורות (דבוריות) בבעלות המשיב, מר תמיר אזלה, שנתפסו ביום 8.1.14 ע"י פקחי יחידת הפיצו"ח של משרד החקלאות, ולחלט דמי מכירתם.

כללי:

1. כנטען בבקשה, ביום 8.1.14, תפסה המבקשת ע"י פקח יחידת הפיצו"ח של משרד החקלאות, בהתאם לסמכותה לפי סעיף 30(א)(2) לחוק, 41 כוורות (להלן: "הכוורות") בבעלות המשיב אשר הוצבו בסמוך לצמת האמיר ברמת הגולן, ללא היתר מאת המבקשת, וללא רישיון לגידול דבורים כנדרש לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו) - התשל"ז-1977 (להלן: "צו הפיקוח" או "הצו").
2. בין לבין, במהלך החודשים ינואר-פברואר 2014, התנהל בין הצדדים מו"מ שמטרתו השבת הכוורות התפוסות לידי המשיב כנגד תשלום הוצאות תפיסה למבקשת.
3. עוד נטען, כי בין הצדדים נרקם, בשלהי חודש אפריל, הסכם (ראה נספח 4 לבקשה) לפיו הכוורות יוחזרו למשיב בכפוף להשבת הוצאות תפיסה בסך ₪ 9,000 לידי המבקשת שישולמו, בחלקים שווים, ע"י המשיב, מועצת הדבש וארגון מגדלי הדבש אלא שלאחר מספר חודשים הודיע המשיב, כי אינו מוכן לחתום על ההסכם. דין ודברים נוסף בין הצדדים לא צלח והוצאות התפיסה האמירו והגיעו לסך של כ-11,500 ₪.

4. על כן, פנתה המבקשת לבית המשפט, על מנת לקבל אישורו למכירת הכוורות וחילוט דמי מכירתן לטובתה על חשבון תשלום הוצאות התפיסה.

5. המשיב, בתגובתו, מתנגד לבקשה, עותר לסילוקה על הסף ולהחזרת התפוס לידי ללא כל תנאי.

6. עוד הוגשה מטעם המשיב תובענה כנגד המבקשת ובקשתו הינה לאחד הדיון בשני התיקים מפאת זהות עניינם.

טענות הצדדים:

7. בדיון שהתקיים בפניי ביום 4.11.14 חזרו כל אחד מהצדדים על טיעוניהם בכתב, כשב"כ המבקשת, עו"ד גיל להב, עומד על בקשתו או לחילופין, על החזרת הכוורות התפוסות לידי המשיב בכפוף לתשלום הוצאות תפיסה והגיש אסמכתאות פסיקה. באשר לגובה הוצאות התפיסה הוסיף כי המדובר בתפוס מניב, כוורות פעילות, מכאן שהוצאות תפיסתן, עלויות התפיסה והטיפול בהן, גבוהות ומתחייבות.

8. מנגד, סבור ב"כ המשיב, עו"ד יצחק איתן, כי הן תפיסת הכוורות והן הבקשה הוגשו ללא סמכות ועומד על החזרת הכוורות לידי המשיב ללא כל תנאי מקדים.

9. לשיטתו, עצם תפיסת הכוורות הייתה נגועה בחוסר סמכות משסעיף 30 לחוק אינו מקים למבקשת כל סמכות לתפיסתן. עוד מוסיף, כי המסמך המסומן נספח 2 לבקשה, ונטען ע"י המבקשת כי הינו הצו השיפוטי המתיר תפיסת הכוורות, אינו דומה בנוסחו ובצורתו לצו בית משפט וכופר בתוקפו.

10. ב"כ המשיב מוסיף, כשהוא נשען על תצהירים שצורפו לתגובתו, כי הגם שהכוורות הוצבו במקום ללא רישיון מאת המבקשת, מוקמו בשטח השייך לדבוראי אחר, מר שמעון רייקין, באישורו ולאחר שהעביר הודעה מוקדמת למבקשת.

11. באשר להוצאות התפיסה סבור ב"כ המשיב, כי סעיף 30 לחוק אינו מקים לבית המשפט סמכות להטיל הוצאות תפיסה. לחילופין ובמצטבר, נטען כי סעיף 30 (ב) לחוק מחייב את המבקשת, ככל שלא הוגשה כנגד המשיב תביעה פלילית תוך תשעים יום ממועד התפיסה, להחזיר התפוס לידי. משאין חולק שלא הוגשה תביעה פלילית כנגד המשיב הרי שבהחזקת התפוס מעבר לתשעים ימים המותרים, הפרה המבקשת את החוק ומחויבת בהחזרת התפוס לידי המשיב על אתר ומבלי להתנות זאת בתשלום הוצאות.

12. בכל הקשור להסכם שאליו הגיעו הצדדים בחודש אפריל השנה, נטען כי המשיב נמלך בדעתו מאחר

וסירב לחתום על סעיף ויתור הדדי על תביעות. (ראה נספח 4 לבקשה, סעיף 5).

13. במענה לטענותיו השונות של ב"כ המשיב, הפנה ב"כ המבקשת את ביהמ"ש לחוק הפיקוח כמקור סמכות התפיסה. באשר לטענה, כי הכוורות הוצבו בשטח מכוורת בבעלות מר רייקין ובאישורו ואישור המבקשת, נטען כי הכוורות מוקמו מחוץ לשטח המכוורת, וכי לא התקבלה אצל המבקשת כל בקשה בעניין זה מטעמו של רייקין או המשיב, כל שכן, לא ניתן אישור מתאים ע"י המבקשת (ראה פרוטוקול, עמ' 5-6).

14. באשר לחובת המבקשת להחזיר התפוס תוך תשעים יום ממועד תפיסתו בהתאם לסעיף 30(ב) לחוק, אישר עו"ד להב, כי לא היה בכוונת המבקשת להחזיק בכוורות התפוסות לצורך חילוטן וכי בדיעבד ניתן היה להגיש את הבקשה דנא בחודש פברואר. (פרוטוקול, עמ' 2, ש' 21-24). עוד הטעים, כי לשיטתו המשיב נהג בחוסר תום לב, תעתע במבקשת, הגדיל הוצאותיה, ולא פעל להקטנת נזקיו. מעבר לכך - הוסיף - לא הגיש המשיב, בשום שלב, בקשה להחזרת תפוס הגם שסבר, כך נטען ע"י בא כוחו, כי נלקח ממנו ללא סמכות.

דין:

15. לאחר סקירת תקציר טיעוניהם המרכזיים של הצדדים, דומה כי יריעת המחלוקת, הן העובדתית והן המשפטית, רחבה. האחד טוען - תפסתי ופעלתי כדין, נתתי הזדמנות לצד שכנגד, משסרב להצעותי, אין לי אלא לבוא לבית המשפט בבקשה למכירת התפוסים לצורך תשלום על הוצאותי. ואילו, מן העבר השני - סבור הצד האחר, כי מראשיתו של הליך ועד אחריתו, פעלה המבקשת שלא בסמכות, בעוד התנהלותו תקינה ועל כן עותר לקבלת התפוס לידי ללא כל תנאי.

16. לאחר ששמעתי טיעוני הצדדים, עיינתי בטיעוניהם בכתב ובנספחים הרלוונטיים, מצאתי כי לצורך הכרעה בבקשה דנא יש לברר ארבע סוגיות מהותיות:

א. האחת, **האם נעברה לכאורה ע"י המשיב עבירה על הצו;**

ב. השנייה, **סוגיית סמכות התפיסה;**

ג. השלישית - **סמכות חיוב המשיב בהוצאות תפיסה;**

ד. והאחרונה, הקמה במידה שאכריע לטובת המבקשת בסוגיה הקודמת, מהו **היקף הוצאות התפיסה שעל המשיב לשלם כתנאי להחזרת התפוס לידי.**

17. טרם דיון בסוגיות אלו, יובהר כי המבקשת במסגרת הבקשה עותרת למתן הוראות בתפוס, אישור

מכירת הכוורות וחילוט התמורה, אלא משהצהיר המשיב, בעל התפוס, באמצעות בא כוחו, כי מבקש לקבל הכוורות בחזרה לידי וזי אם בית המשפט יקבע כי יש מקום לחייב אותו בתשלום, "מרשי עומד פה בפני בית משפט זה ומודיע שישלם" (פרו', עמ' 8, ש' 11), אקבל טענת המשיב כי התייתר הצורך לשקול נקיטה בסעד קיצוני בדמות מכירת הכוורות, ואבחן העתירה החלופית של המבקשת, להחזרת התפוס למשיב בכפוף לתשלום הוצאות תפיסה.

האם הוכח לכאורה כי נעברה ע"י המשיב עבירה על צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו)?

18. אין מחלוקת בין הצדדים, כי למשיב לא היה רישיון גידול במקום הצבת הכוורות. באשר לטענת המשיב, שנטענה, ככל הנראה, רק במסגרת הליך דנא, ולא בסמוך למועד התפיסה, כי ניתן לו היתר מאת המבקשת להציב בשטח מכוורת בבעלות מר שמעון רייקין ובאישורו- לאור הצהרת המבקשת כי הכוורות מוקמו מחוץ לשטח מכוורת רייקין, ובכל מקרה, לא ניתן למשיב כל היתר, ואף לא נעשתה פנייה מסודרת מבעוד מועד למבקשת ע"י המשיב או מר רייקין, מצאתי, כי הוכח לכאורה כי נעברה ע"י המשיב עבירה בכך שהציב כוורות בבעלותו במקום תפיסתו, ללא רישיון וללא היתר מאת המבקשת, בניגוד לצו הפיקוח.

19. לכך אצרף, את האמור בנספח 1 לבקשה, דו"ח אירוע שנכתב ע"י הפקח שתפס את הכוורות, לפיו המשיב הודה בעבירה המיוחסת לו, והודאתו בחקירתו ביום 28.1.14- בהם לא כפר המשיב ולא נטענה טענה סותרת.

סוגיית סמכות תפיסת הכוורות:

20. משקבעתי כי נעברה ע"י המשיב עבירה בניגוד לצו, אעבור לברר קיומה של סמכות תפיסה של הכוורות ע"י ב"כ המבקשת. כמפורט ברישא הצו, צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור דבש ומכירתו) - התשל"ז-1977, מקור סמכותו בסעיפים 5,15,38 ו-43 לחוק הכללי, חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים.

21. בהתאם לסעיף 5(א)(1) לחוק, רשאי השר הממונה להסדיר בצו נפרד כל ההוראות הנוגעות לייצור מוצר מסוים, בעניינינו-דבש, וגידולו. בהתאם לצו זה, בסעיף 2, המבקשת הינה הרשות המבצעת האחראית לאכיפת הוראות הצו, וברי כי חלות בכל הקשור לאכיפת הצו הספציפי, ההוראות הכלליות של החוק, המפורטות בפרק החמישי לו, וביניהן, סעיף 30 לחוק הדין בסמכות "חיפושים ותפישות".

22. כך כמפורט בסעיף 30(א)(2) לחוק רשאית המבקשת, כרשות מבצעת או מי מטעמה, בעניינינו, יחידת הפיצו"ח של משרד החקלאות, לתפוס כל דבר שיש יסוד סביר להניח שנעברה בו או באמצעותו עבירה.

23. טענת המשיב, לפיה אין בצו הוראה ספציפית המקימה סמכות תפיסה ועל כן התפיסה נעשתה שלא כדין, אינה הולמת את הוראות החוק והצו הנלווה לו, ואף משוללת הגיון. אם נקבל טענתו, הרי עסקינן בצו "ללא שיניים", ופרשנות זו מנוגדת לכוונת המחוקק ולצורך באפקטיביות אכיפת הצו.

24. אשר לטענת המשיב, כי התפיסה בוצעה ללא צו שיפוטי כמתחייב בדין וכי הצו שהוצג אינו בר תוקף. עיינתי במסמך המסומן נספח 2 לבקשה, ונושא את הכותרת: "צו בית משפט לתפיסת כוורות". המסמך, מתאריך 6.1.14, חתום בחותמת בית משפט השלום בעפולה מיום 7.1.14 ובחתימת שופטת בית המשפט. אמנם, צורתו של המסמך ותוכנו אינם מתיישבים עם הנוסח הרגיל של צו חיפוש או תפיסה, אך מצאתי לקבל את הצהרת ב"כ המבקשת (פרוטוקול, עמ' 4 ש' 25-27) לפיו מדובר בצו שיפוטי כמתחייב בדין.

25. עוד יוסף, כי לא שוכנעתי מדברי ב"כ המשיב, לפיהם סבר המשיב מלכתחילה כי כוורותיו ניטלו ממנו שלא כדין. הדברים לא עולים בקנה אחד עם התנהלותו מול הרשות, הודאתו במיחוס לו, ומבחירתו שלא להגיש בקשה להחזרת הכוורות התפוסות, אם במקדם ואם במאוחר.

26. אשר על כן, הנני קובעת כי הוכחה לפני סמכות המבקשת לתפיסת הכוורות בהתאם לסעיף 30 לחוק וכן הוכח לפניי לכאורה, בהתאם לנספח 2 לבקשה והצהרת המבקשת, קיומו של צו שיפוטי בר תוקף אשר שימש בסיס חוקי לתפיסת הכוורות ביום 8.1.14 ע"י המבקשת.

סמכות הטלת הוצאות על המשיב בגין התפיסה

27. בהתאם לבקשה ונספחיה, עותרת המבקשת לקבל מאת המשיב הוצאות כספיות על תפיסת הכוורות, הטיפול בהן כתפוס מניב ע"י דבוראי שמונה מטעם המבקשת והוצאות הגידול והתחזוקה, הובלה ושחרור, מיום תפיסתן, 8.1.14 ועד היום. בהתאם לתחשיב ההוצאות שנעשה ע"י המבקשת (ראה נספח 6 לבקשה, דו"ח הוצאות תפיסה) עמדו הוצאות התפיסה בחודש פברואר השנה על 6,000 ומאז הלכו ותפחו, כך שכיום עומדות על סך 11,475 ₪.

28. בבקשתה עותרת המבקשת להתיר לה למכור את הכוורות למרבה במחיר, ולחלט את דמי מכר הכוורות לטובתה על חשבון הוצאות התפיסה. מנגד, המשיב מתנגד לשלם את הוצאות התפיסה וכופר בסמכות בית המשפט להטיל הוצאות תפיסה על המשיב מכח סעיף 30 לחוק.

29. בה"ת 11-06-34453 (בימ"ש פ"ת) יצחק גולדנברג נ' המועצה לייצור ולשיווק הדבש, דן ביהמ"ש הנכבד (כב' הש' מימון-שעשוע) בבקשה דומה, במסגרתה עלתה שאלת סמכותו העקרונית של בית המשפט ליתן הוצאות תפיסה בהתאם לחוק הפיקוח, וכעולה מההחלטה סבר בית המשפט כי קמה לו סמכות משני מקורות נורמטיביים שונים: הראשון, סמכותו הטבועה של בית המשפט בהליכים בעלי

אופי מנהלי כגון ההליך שבפנינו, בכפוף לכך "שהוכיחה המבקשת את ההוצאות בהן נשאה, חוקיות הפעולות וההצדקה להן בנסיבות המקרה" (עמ' 1 להחלטה). את המקור השני גזר בית המשפט בקל וחומר, מסעיף 14 לחוק הפיקוח המאפשר הטלת הוצאות סבירות על מי שהתחייב לבצע פעולה ע"פ החוק ולא ביצעה.

30. על החלטה זו הוגש, מטעם המבקש, ערר לבית המשפט המחוזי (ע"ח 21690-09-11 מח-מרכז), ובית המשפט הנכבד (כב' השופטת מ.ברנט) דחה את הערר לאחר שקבע כי "מכח סמכותו הטבועה היה רשאי בית משפט קמא לחייב את העורר בהוצאות" (עמ' 2 להחלטה). יוער, כי בקשה לרשות ערעור (רע"א 7624/11, יצחק גולדנברג נגד המועצה לייצור ולשיווק דבש, 22.1.2012) נדחתה, כשבית המשפט העליון (כב' הש' דנציגר) מוצא בסיפא החלטתו את "ההחלטה (שנבחנה בשתי ערכאות) לחייב את המבקש בהוצאות תפיסה סבירה ומאוזנת בנסיבות העניין, ואינה מצדיקה בירור נוסף בערכאה זו".

31. צא ולמד, כי סמכותו של בית המשפט ליתן הוצאות תפיסה על החזקת תפוסים מכח צו הפיקוח וחוק הפיקוח נבדקה ע"י הערכאות השונות, אשר קבעו, באופן שאינו משתמע לשני פנים, שבית המשפט, מכח סמכותו הטבועה, רשאי לחייב, לאחר בירור מקדים ומעמיק, את בעל התפוס, בהוצאות.

32. באשר לאמור בסעיף 14 לחוק הפיקוח, הגם שהביע בית המשפט המחוזי, בהליך המפורט דלעיל, הסתייגות מהנמקה זו, דומה כי מקום שניתן לחייב אדם שנמנע מלבצע פעולה ע"פ החוק, בהוצאות סבירות על ביצוע הפעולה ע"י אחר, ניתן לחייב אדם המבצע עבירה בתשלום על החזקת תפוס שנילקח ממנו בחשד לביצוע עבירה. עם זאת, אין מקום להאריך בעניין זה שעה שנקבע כי לבית המשפט סמכות טבועה לעשות כן.

33. עוד יש לשים לב לכך, שהמשיב, אם במועד הסמוך להסכם שגובש בינו לבין המבקשת, ואם במועד מאוחר יותר (ראה מכתבו מיום 26/7/14 למבקשת, נספח 6 לתגובתו), חזר על הסכמתו לחתום על ההסכם ללא סעיף הויתור ההדדי על תביעות. המשיב לא הביע התנגדות באף אחד משלבי המו"מ בין הצדדים לתשלום הוצאות תפיסה אלא ביקש להפחיתן. (ראה גם דברי ב"כ המשיב, פרוטוקול, עמ' 7 ש' 27 לפיו: "הוא הסכים לשלם את חלקו אך לא הסכים לוותר על תביעות וטענות כנגד המועצה").

34. עיינתי בתגובה המשלימה מטעם ב"כ המשיב בעניין הפסיקה המפורטת לעיל, וניסיונו לאבחן בין החלטה זו למקרה שבפנינו, אלא שגם אם נסיבות המקרה שונות וכך גם התנהלות בעל התפוס, אין בכך כדי להוריד מהקביעה העקרונית לפיה לבית המשפט סמכות טבועה להטלת הוצאות תפיסה.

35. אשר על כן, ובהתאם לפסיקה המפורטת לעיל, הנני קובעת סמכותי לחייב המשיב בהוצאות תפיסה.

היקף הוצאות התפיסה

עמוד 6

36. משקבעתי סמכותי לחייב המשיב בהוצאות תפיסה, נותר להכריע בשאלה האחרונה שניצבה לפתחנו והיא, כמה?
37. המבקשת עותרת לחיוב המשיב בכלל הוצאות התפיסה של הכוורות ממועד תפיסתן ועד היום, ובהתאם לחישוביה, עומד גובה ההוצאות על סך 11,475 ₪ (ראה נספח 6 לבקשה).
38. המשיב מתנגד לתשלום הוצאות תפיסה באשר הן.
39. אין חולק כי בין הצדדים התנהל מו"מ שאם היה נושא פרי, הרי בהתאם לנוסח ההסכם, נספח 4 לבקשה, היו מוחזרות הכוורות למשיב בכפוף לתשלום 9,000 ₪ הוצאות תפיסה (ע"י המשיב, מועצת הדבש וארגון מגדלי הדבורים בחלקים שווים), עוד בשלהי חודש אפריל.
40. אלא שבעניין זה הפנה ב"כ המשיב, ובצדק רב, לנוסח סעיף 30 (ב) לחוק הפיקוח הקובע כדלקמן:
- "דבר שנתפס לפי סעיף קטן (א), מותר להחזיק בו עד שבית-משפט שלפניו הוגשה תביעה פלילית על עבירה שנעברה ביחס לאותו דבר, יחליט מה ייעשה בו; לא הוגשה תביעה כאמור תוך תשעים יום מיום התפיסה - יוחזר הדבר; "
41. בהתאם לסעיף זה, מותר למבקשת, להחזיק בתפוס, לכל היותר, תשעים יום, אלא אם הוגשה תביעה פלילית כנגד בעל התפוסים. יש לשים לב שחובת החזרת התפוסים תוך תשעים יום, מקום שלא הוגשה תביעה פלילית, מוחלטת ואינה מותנית בדבר.
42. בענייננו, החליטה המבקשת שלא להגיש כנגד המשיב תביעה פלילית והתפוסים אף לא נחוצים לה לצורך הגשת ראייה או בקשת חילוט עתידית. משמע, לאחר תשעים יום הייתה מחויבת הרשות להחזיר את התפוס לבעליו או לחילופין להגיש בקשה לבית המשפט למתן הוראות בתפוס, כפי שעשתה, אך באיחור ניכר. לא הוגשה הבקשה במועד- אין למבקשת להלין על גידול בהוצאות החזקת התפוס אלא על עצמה.
43. אכן, מבלי לקבוע מסמרות, יכול והתנהלות המבקשת נבעה מכך שסברה שבכוונת המשיב לחתום על ההסכם, נספח 4 לבקשה, ולא נתנה דעתה לחלוף הזמן, שיהיו ההליך ע"י המשיב והתארכותו המיותרת, על כן אין בדעתי לקבוע אם מדובר בשגגה או מחדל ממש. כך או אחרת, המבקשת לא מילאה חובתה בהתאם לסעיף 30 לחוק הפיקוח, ועל כן לא מצאתי מקום לחייב את המשיב בתשלום הוצאות תפיסה מעבר לתשעים הימים כמפורט בחוק.
44. באשר לתשלום הוצאות התפיסה מיום 8.1.14-8.4.14, בהתאם לסמכותי, משקבעתי כי המשיב עבר

עבירה ולא פעל להחזרת התפוס, בהתחשב בתחשיבי המבקשת (נספח 6 לבקשה), ולסכום המפורט בהסכם שגובש בין הצדדים (טיטת הסכם מיום 24.4.14 - ראה סעיף 8 לבקשה), החלטתי להעמידו על 8000 ₪.

סוף דבר:

- א. אינני נעתרת לבקשת המבקשת להורות על מכירת הכוורות וחילוט תמורתן.
- ב. הנני קובעת כי הכוורות התפוסות יוחזרו למשיב בכפוף לתשלום הוצאות בסך 8,000 ₪ תוך 14 יום.
- ג. לא ישלם המשיב את חובו- ניתן יהיה להעמיד את הכוורות למכירה בהתאם לבקשה למתן הוראות שתוגש לבית המשפט.
- ד. אין בהחלטתי זו, כדי למנוע מהמשיב להגיע להסכמות עם הגופים שהוזכרו בטיטת ההסכם (נספח 4) בנוגע לאופן תשלום הוצאות.
- ה. באשר לבקשה לאיחוד דיון בתובענה עם הליך להחזרת תפוס, לא מצאתי מקום להיעתר לבקשה, משמדובר בהליכים המתנהלים במסגרות דיוניות שונות ובהתאם לפרוצדורות שונות.

מזכירות ביהמ"ש תשלח עותק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ח חשוון תשע"ה, 11 נובמבר 2014, בהעדר הצדדים.